

SLJ 9. r – učiteljica Tadeja Plut Krajnik

Pozdravljeni, učenci!

Vsak dan, ko je na urniku SLJ, boste na spletni strani našli navodila za delo. Pod navodila za delo sem napisala tudi razlago – prepisite ali natisnite jo – pomembne stvari si pobarvajte, podčrtajte, preglejte ob besedilu. Datum za spis bo prestavljen na mesec maj, toda književnost se kljub temu učite za ustno preverjanje znanja. Na drugem in tretjem listu imaš vprašanja za domače branje. Upam, da bo naše sodelovanje na daljavo dobro potekalo, in vam želim, da čas doma preživite kar se da lepo.

Učni pripomočki: Berilo 9, zvezek

Navodilo: V berilu še enkrat preberi Prešernovo pesem *Gazele*, 6.

Spodnji tekst nalepi ali prepisi v zvezek. Ob branju poišči v pesmi omenjene prvine: pogledj rimo, refren, ...

Prešeren: Gazele 6

Gazele so cikel sedmih pesmi (mi pa smo brali šesto po vrsti).

Gazela je pesemska oblika **orientalskega izvora**, ki jo sestavlja od šest do trideset verzov, in ni deljena na kitice.

Ponovita ali rimata se najprej prva dva verza, nato pa vsak drug verz (*poišči rime!*).

Gazela vsebuje:

- **refren**, ki nosi pomembno sporočilo (*»še sam ne ve«*),
- pogosto tudi **notranjo rimo** (ta ni na koncu verza, ampak v sredini – *seje, veje ...*).

Šesta gazela izraža dvom, ali bo pesem pri dekletu vzbudila iskrico ljubezni, po kateri pesnik hrepeni. Poišči, kje v pesmi **nagovarja** dekle? Kaj dekletu sporoča?

Kdo pesem »govori«? Verjetno bi vsak rekel, da Prešeren. Vendar če to ni nikjer posebej zapisano, misli v pesmi ne smemo pripisati pesniku ampak pesniškemu subjektu: lirski izpovedovalec ali **lirski/pesniški subjekt** je književna oseba, ki v besedilu izpoveduje svoja čustva in misli. Lirski subjekt je lahko kdorkoli, včasih se v spolu celo razlikuje od samega pesnika/pesnice.

*[ni treba prepisati, v razmislek: Torej vsaka lirski pesem, v kateri nam nekdo govori o svojih čustvih, mislih, ima pesniški subjekt ali izpovedovalca. Kaj pa **prozna besedila** (romani, novele, zgodbe ...)?*

*Prozna besedila imajo **pripovedovalca**, razen če ni posebej navedeno, da je to pisatelj.]*

DOMAČE BRANJE

Ivan Cankar: Moje življenje

Črtica je kratka pripoved, v kateri naletimo le na obrise dogodkov, bolj pomembno je prikazovanje občutij, idej, razpoloženja.

Prebral boš knjigo *Moje življenje* in se prepustil Cankarjevi besedi, ki te bo popeljala v nenavadne, neznane, mnogokrat tudi temačne svetove; Hrepenenje, močna Ljubezen, Dobro in Zlo bodo tvoji sopotniki.

Ob vsaki črtici izpiši temo (o čem govori) ter eno ali dve misli, po katerih se boš črtice spomnil.

Vodnik po črticah

1. **Oko spomina:** Cankar se spominja dogodkov iz rane mladosti, saj mu oko spomina seže celo do tretjega leta. Zapiši nekaj dogodkov:

Česa se iz svojih rosnih let spominjaš ti?

Enajsta šola

Tako bogate in koristne učenosti, kakor jo daje svojim učencem enajsta šola pod mostom, nisem zadobil nikjer in nikoli. Česa pomembnega je tebe življenje izven šole naučilo? _____

Pot v šolo

Cankar opiše svojo pot v šolo, kot bi jo slikal s fotoaparatom: kakšna čustva je čutil na poti v šolo? Kaj na poti v šolo razmišljaš ti? Opiši!

2. **Tuja učenost** – kaj je Cankarja zmotilo v vprašanju učiteljice:

3. **Pehar suhih hrušk**

4. Hrepenenje: Avtor se sprašuje, če se otroci še pogovarjajo, kot so se včasih. O čem so govorili?

O čem se pogovarjate vi s prijatelji, po čem hrepenite?

5. Dateljni – izpiši ali zapiši eno misel ob te črtici:

6. Posebne pravice, Prvo sveto obhajilo: Kako razumeš zadnjo poved: *Stopil sem na cesto in sem bil star.*

7. Smrt; misli:

8. Ljubljana; misli:

9. Šola: Kakšno je bilo Cankarjevo šolsko življenje? In tvoje? – opiši ga.

10. Branje (misli):

11. Grešnik (misli):

12. Mati: kako je prikazana mati v tistem času? Kakšen pa je položaj mater v današnjem času?

13. Prva pot (misli):

14. Pisanje (misli):